

**Natuur op de wc: Het zilvervisje (*Lepisma saccharina*) ± 1cm lang
door Gerda Hos**

Laatst zat ik op het toilet te doen wat je daar meestal doet en ook lekker te genieten van de rust. Ik zat net te bedenken dat het toilet eigenlijk de enige plek in huis is waar men je niet stoort – als je tenminste geen mobiele telefoon hebt – toen ik in mijn ooghoek iets zag kruipen. Bij nader onderzoek bleek het een zilvervisje te zijn. Dit kleine ongevleugelde insect heeft een plat wortelvormig lichaam met 2 lange voelsprieten aan de voorkant en 3 aan de achterzijde. Het is een diersoort, die lang geleden ontstaan is en eigenlijk nooit is veranderd. Een soort prehistorisch oerbeestje dus!

Ze leven op vochtige en koele plekken en zijn vooral 's nachts actief. Je komt ze dan ook hoofdzakelijk in badkamers, keukens of zoals nu in de toiletruimte tegen. Ze zijn watervlug, erg reislustig en vrij ongevaarlijk. Ze kunnen namelijk niet steken of bijten, zijn niet giftig en brengen ook geen enge ziektes over.

Het voedsel bestaat uit dode insecten, schimmels, granen en lijm. Maar ze hebben een voorliefde voor koolhydraten. Vandaar hun bijnaam “suikergast”. Drinken doen ze niet, want ze kunnen vocht opnemen uit hun omgeving. De naam “zilvervisje” verwijst naar de zilverachtige schubben, die ze in geval van gevaar los kunnen laten. Dat is hun enige verdedigingstactiek, dus je verbaast je erover dat deze diersoort eeuwen onveranderd is blijven bestaan.

Ze behoren tot de groep van franjestaarten. Tot die groep behoren ook het papiervisje (bruiner, heeft haren op het lichaam, achtersprieten zijn zo lang als het lijf, kan goed tegen droogte, is schadelijk omdat het papier eet) en het ovenvisje (korte prieten op de kop, achtersprieten zijn zo lang als het lijf, gestreept lichaam, door grote behoefte aan warmte alleen te vinden in bakkerijen et cetera, wordt gekweekt als voer voor reptielen, is zeldzaam).

Voor de voortplanting vinden man en vrouw zilvervis elkaar met behulp van de geur. Tijdens de kennismaking leren ze elkaar kennen door met hun voelsprieten tegen elkaar aan te trillen. Vervolgens rent het mannetje weg, het vrouwtje volgt hem. Daarna staan ze naast elkaar en wrijft het mannetje zijn achterkant tegen het vrouwtje, waarna hij een pakketje sperma laat vallen. Het vrouwtje neemt deze op in haar lichaam. Daarna scheiden hun wegen. Het vrouwtje legt nu eitjes in groepjes van maximaal 5 stuks. De eitjes komen na 4-6 weken uit en de kleine zilvervisjes zien eruit als een klein, maar wit volwassen exemplaar. Na ongeveer 6 weken en een aantal vervellingen krijgen ze pas de zilverkleur. In tegenstelling tot andere insecten hebben ze dus geen metamorfose van larve naar volwassen diertje en blijven ze hun hele leven vervellen. Na 3 tot 24 maanden

(afhankelijk van het seizoen) zijn ze geslachtsrijp. Een vrouwtje kan in haar twee tot acht jaar durende leven wel 100 eitjes leggen, die in groepen van maximaal drie per keer worden gelegd..

In het wild leven ze in gebieden waar het nooit vriest of langdurig koud is. Bij ons zijn ze buiten meestal te vinden onder boomschors of afgevalen bladeren. Maar de voorkeur gaat toch uit naar woonhuizen. En aangezien wij mensen vaak panisch zijn van beestjes in huis, worden ze helaas met man en macht bestreden. Naast de mens zijn ook spin- nen, roofkevers, muizen en uitdroging vijand van deze onschuldige diertjes.

Door het toegenomen gebruik van laminaat en parket met platte plinten hebben wij in onze woningen prachtige leefplekken voor zilvervisjes gecreëerd. Daar maken ze dan ook graag gebruik van. En dat leidt helaas weer tot grote ergernis bij de bewoners van de betreffende woning. Heb je echt hinder van hun aanwezigheid gebruik dan geen gif, maar breng de luchtvochtigheid omlaag en ventileer veel. Ook kun je ze eventueel van- gen door een halve aardappel in een open plastic zakje te doen en deze ergens neer te leggen. Zilvervisjes komen hiervan snacken. De zo gevangen exemplaren kun je buiten loslaten. Voor beide partijen een goede oplossing!

Laatst vertelde ik mijn buurvrouw dit verhaal. Had zij weer een salamander in de toiletpot gehad. Ach ja, zo heb je altijd baas boven baas.

En ikzelf, ik geniet nog steeds van dit mooie stukje natuur en de rust op de wc.

www.knnv.nl/voorne

afdeling
VOORNE

Werkgroepen:
Zoogdieren
Planten
Vogels
Libellen
Vlinders
Paddenstoelen

*Ontdek
beleef
bescherm*

Natuurstudie
Natuurbeleving
Natuurbescherming